

1 OPĆI I POSEBNI UVJETI UGOVARANJA I IZVOĐENJA

OPĆI I POSEBNI UVJETI UGOVARANJA I IZVOĐENJA

Ovi opći uvjeti ugovaranja i izvođenja primjenjuju se uz važeći ugovor sklopljen između Investitora i izvoditelja i sastavni su dio ugovornih troškovnika po strukama te obavezni za izvoditelja u primjeni.

Izvoditelj će s dužnom pažnjom i opreznošću projektirati (u onoj mjeri u kojoj je to predviđeno Ugovorom), izvesti i završiti radove po tim zahtjevima, odobrenim nacrtima, projektima, detaljima, važećim zakonima, propisima, uredbama i pravilnicima o tehničkim uvjetima i mjerama, te zahtjevima propisanim važećim zakonima i građevinskim normama a upotrebljeni materijal, elementi, uređaji i oprema, koje izvođač dobavlja i ugrađuje, mora odgovarati važećim standardima u Republici Hrvatskoj i drugim propisanim standardima, što izvoditelj dokazuje odgovarajućim atestom, potvrdom o sukladnosti i sl. a sukladno Zakonu o građevnim proizvodima NN 76/13, 030/14, Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanje sukladnosti NN 80/13, 014/14, Pravilniku o ocjenjivanju sukladnosti, ispravama o sukladnosti i označavanju građevnih proizvoda NN 103/08, 147/09, 87/10, 129/11, Pravilniku o tehničkim dopuštenjima za građevne proizvode NN 103/08, Tehničkim propis o građevnim proizvodima NN 33/10, 87/10, 146/10, 81/11, 130/12, 81/13, Zakonu o gradnji 153/13.

Izvoditelj i Investitor primjenjuju uvjete kojima su uređeni međusobni odnosi u poslovima izvođenja svih potrebnih radova na građevini prema Posebnim uzancama o građenju (Sl. list 18/27) ili prema uvjetima eksplicitno navedenim u Ugovoru.

Izvoditelj će otkloniti sve nedostatke koje ustanovi Investitor, a prema opsegu radova predviđenih ugovorom i ovim uvjetima.

Izvoditelj preuzima punu odgovornost za točnost, stabilnost i sigurnost svih operacija i načina gradnje. Ovo pod uvjetom da izvoditelj neće biti odgovoran za nacrte ili specifikaciju trajnih ili privremenih radova koje nije primio, a nije bio u obvezi da ih sam izradi u skladu s ovim uvjetima i ugovorom.

Jednakovrijedne ili bolje karakteristike ponuđenih proizvoda ocjenjuje projektant zajedno sa predstavnicima Investitora temeljem certifikata, potvrde o sukladnosti i drugih potrebnih dokaza koje ponuđač mora predočiti temeljem traženja Investitora. Dokazi moraju biti predočeni u standardu ili normi koji je tražen raspisom a radi istovrsne usporedbe.

Prije dostave ponude i početka radova, izvoditelj treba provjeriti na radilištu sve uvjete potrebne za rad te pregledati i detaljno proučiti sve podatke koje mu je Investitor stavio na raspolaganje i definirati s investitorom eventualne nedoumice oko vrste radova i to o hidrološkim i podzemnim uvjetima, projektnu dokumentaciju, prema kojoj će izvoditi radove, te ju obavezno proučiti sukladno "Posebnim uzancama o građenju". Provjeriti sve izmjere vezane na raspoloživu projektnu dokumentaciju. Naročitu pažnju treba posvetiti usaglašenosti građevinskih i instalaterskih nacrta. O svim eventualnim primjedbama u odnosu na potpunost i tehničku ispravnost tehničke dokumentacije, dužan je izvoditelj pravovremeno u pisanom obliku izvestiti Investitora prije početka radova i zatražiti potrebna objašnjenja i rješenja, jer u protivnom, troškovi koji bi uslijed toga nastupili, idu na teret Izvoditelja.

Smatra se da je izvoditelj pregledao i ispitao radilište i njegovu okolinu kao i podatke u vezi s njim te da se zadovoljio (u onoj mjeri u kojoj je to provedivo, uzimajući u obzir trošak i vrijeme) prije podnošenja svoje Ponude u pogledu:

- a) oblika i prirode radilišta, uključujući uvjete ispod površine;
- b) hidroloških i klimatskih uvjeta;
- c) količine i prirode posla i materijala potrebnih za izvođenje i završetak radova te otklanjanje nedostataka;
- d) načina pistupa radilištu i prostora koji bi mu mogao biti potreban, smatrati će se da je dobio sve potrebne informacije, pod uvjetom kako je gore navedeno, u pogledu rizika, nepredviđenih izdataka i svih drugih okolnosti koje mogu imati utjecaja ili djelovati na njegovu ponudu ili izvođenje.

Investitor će imenovati Nadzornog inženjera čije su ovlasti u skladu sa Zakonom o gradnji NN 153/13. Njegovo je pravo i narediti obustavu daljnog izvođenja radova ili tražiti rušenje pojedinih dijelova građevine ako se radovi ne izvode u skladu sa odobrenom dokumentacijom, tehničkim propisima ili standardima. Obustavu radova upisuje u građevinski dnevnik.

Izvoditelj je dužan urediti gradilište najmanje u skladu s uvjetima propisanim Zakonom o gradnji te u skladu sa ostalim važećim propisima i pravilnicima.

Izvoditelj je dužan imati na gradilištu dokumentaciju u skladu s Zakonom o prostornom uređenju i gradnji te u skladu sa ostalim važećim propisima i pravilnicima.

Izvoditelj je dužan prije početka izvođenja radova urediti gradilište i osigurati da se radovi obavljaju u skladu s pravilima zaštite na radu, a na temelju plana o uređenju radilišta i sukladno Pravilniku o sadržaju Plana uređenja privremenog i zajedničkog radilišta.

Plan uređenja privremenog i zajedničkog radilišta izvoditelj je dužan izraditi, dobiti na njega suglasnost Investitora i posjedovati ga na radilištu, te jedan primjerak predati investitoru. Pod uređenjem radilišta podrazumjeva se izvođenje fizičkih radnji kojima se osigurava zaštita radnika, prolaznika, prometa, izvedenih radova, građevine i okoline te određivanje svojih radnika za kontrolu i čuvanje, te ugovor sa Osiguravajućim zavodom za osiguranje osoba i imovine. Uređenje radilišta Izvoditelj je dužan izvesti u skladu s potrebama izvođenja u zadatom roku a prema terminskom planu radova. Troškove uređenja radilišta Izvoditelj treba ukalkulirati u cijenu izvođenja radova.

Izvoditelj radova u potpunosti i bez otklona prihvata ograničenja, organizacije izvođenja radova, u skladu sa zahtjevima i mogućnostima investitora.

Prema posebnom zahtjevu Investitora izvoditelj je dužan osigurati uz kancelarijske prostorije uprave gradilišta i prostorije za rad nadzornih inženjera, sa namještajem, te redovnim čišćenjem, zagrijavanjem i upotrebljom telefona, e-mail veze i fax uređaja, u potrebnom broju, a prema posebnom traženju investitora, što se definira ugovorom.

Sve privremene gradilišne energetske priključke za potrebe izvođenja radova izvoditelj mora sam rješiti s nadležnim organizacijama o svom trošku i izvesti priključak sukladno Zakonu o zaštiti na radu NN 59/96, 94/96, 114/03, 86/08, 75/09, 143/12. Potreba za gradilišnim vodovodnim priključkom izvoditelj također rješava sa nadležnom komunalnom organizacijom od koje treba zatražiti priključak sa brojilom.

Izvoditelj mora izvesti pripremne radove za neometano izvođenje ugovorenih radova bez posebne naplate te mora osigurati pogodan prilaz do objekta i mјere sigurnosti u toku radova na objektu.

Izvoditelj je dužan prije bilo kakve mehaničke obrade u podu, zidu ili stropu provjeriti postojanje živih instalacija. Ukoliko prilikom radova dođe do oštećenja bilo kakvih živih instalacija, sav teret sanacije šteta i popravci padaju na teret izvoditelja.

Izvoditelj je dužan osigurati i angažirati kvalificirane djelatnike u dovoljnom broju za realizaciju radova, čije iskustvo i stručna kvalifikacija treba odgovarati opsegu, dinamici i ostalim specifičnostima radova a prema potrebi i sa radnicima koji posjeduju sposobnost obavljanja poslova u posebnim uvjetima rada a u skladu s važećim Pravilnikom o poslovima s posebnim uvjetima rada NN 05/84 (npr. rad na velikim visinama, rad sa strojevima i sl.).

Nadzorni inženjer može tražiti od izvoditelja da smjesta povuće s radilišta bilo koju osobu koju je izvoditelj zaposlio, a koja je nestručna ili nemarna u izvršavanju svojih dužnosti ili ugrožava izvođenje radova i sigurnost drugih sudionika, i takva osoba neće biti ponovno zaposlena na radovima bez pristanka nadzornog inženjera.

Izvoditelj je odgovoran za točno iskolčavanje u odnosu prema izvornim točkama, linijama i razinama podataka koje su dane u projektu.

Ako se u toku izvođenja radova, pojavi bilo kakva greška u položaju, razini, dimenzijama ili povezivanju bilo kojeg dijela radova, izvoditelj će, kad to zahtijeva nadzorni inženjer, na vlastiti trošak ispraviti takvu grešku.

Provjera svih iskolčavanja ili bilo koje linije ili razine od strane nadzornog inženjera neće ni na koji način osloboditi izvoditelja njegove odgovornosti za njihovu ispravnost i izvoditelj će pažljivo zaštititi i sačuvati sve stalne točke (repere), građevinske profile, klinove i druge stvari koje se koriste za iskolčavanje, nanošenje i prenošenje osi i visina.

Izvoditelj je dužan organizirati kontrolu kvalitete radova te provoditi potrebna testiranja i ispitivanja kvalitete materijala i opreme koja se ugrađuje a u skladu sa postojećim zakonima i propisima. O obavljenom ispitivanju izvoditelj je dužan posjedovati ateste odnosno potvrde o sukladnosti, dokaze o uporabljivosti ugrađenih građevnih proizvoda, certifikat sukladnosti ugrađenih građevnih proizvoda i isprave i na traženje investitora ih predočiti a sve sukladno važećim hrvatskim i evropskim normama.

Ako Izvoditelj raspolaže svojim laboratorijem za ispitivanje materijala, nadzorni inženjer ima pravo kontrole rada u tom laboratoriju i pravo odluke da li će se u pojedinom slučaju materijal ispitati u toj laboratoriji ili u nekom drugom ovlaštenom laboratoriju.

Izvoditelj će preuzeti punu odgovornost za čuvanje radova, materijala i postrojenja za ugradnju do datuma izdavanje Potvrde o preuzimanju građevine za cijelokupne radove, nakon čega će odgovornost za spomenuto čuvanje pripasti na Investitora. Ako nadzorni inženjer izda Potvrdu o preuzimanju za bilo koju grupu ili dio trajnih radova, izvoditelj će prestati biti odgovoran za čuvanje te grupe ili dijela od datuma izdavanja potvrde o preuzimanju, nakon čega će odgovornost za čuvanje te grupe ili dijela pripasti na Investitora (ukoliko Potvrdom o preuzimanju ne bude drugačije određeno).

Izvoditelj će preuzeti punu odgovornost za čuvanje svih nedovršenih radova i materijala i postrojenja za ugradnju, za koje se obavezao da će ih završiti za vrijeme razdoblja odgovornosti za nedostatke, sve dok tako nezavršeni radovi nisu dovršeni.

Obveza izvoditelja je izrada operativnih planova izvođenja radova. Izvoditelj je obvezan izraditi operativni plan izvođenja radova sa danom utvrđenim početka i završetka radova, te na osnovu njega izrađivati mjesечne, tjedne i dnevne planove izvođenja radova i dopreme materijala i opreme. Izvoditelj je obvezan svoje planove uskladiti i usklađivati sa ostalim izvoditeljima na gradilištu. Izvoditelji su dužni pridržavati se rokova i međurokova iz operativnog plana izvođenja.

Ukoliko tokom rada dođe do odstupanja u odnosu na operativni plan izvođenja radova, a ta odsupanja dovode u pitanje ispunjenje ugovornih rokova, Investitor će pismeno obavijestiti Izvoditelja i zatražiti u primjernom roku usklađivanje radova s operativnim planom. Ako izvoditelj ne udovolji zahtjevu investitora, investitor može dio ugovorenog posla čiji je rok dovršenja u pitanju, povjeriti drugoj osobi na teret izvoditelja, a izvoditelj je dužan omogućiti nesmetano izvođenje tih radova.

Ukoliko, radi nepoštivanja međurokova iz operativnog plana, nastana šteta trećima ili Investitoru, naknada štete izvršit će se ustegom iznosa štete a na temelju bezpogovornog nalaza nadzornog inženjera. Naknada štete nastalih iz drugih razloga izvršit će se na isti način.

Ako u građenju sudjeluju dva ili više izvoditelja, investitor će imenovati izvoditelja odgovornog za međusobno usklađivanje radova odnosno koordinaciju radova svih podizvoditelja (glavni izvoditelj). Glavni izvoditelj dužan je vršiti svu potrebnu koordinaciju svih izvoditelja na građevini te omogućiti kontinuirano odvijanje posla i zaštitu već izvedenih radova.

Izvoditelj je na gradilištu dužan voditi građevinski dnevnik za sve građevine za koje je, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji propisan stručni nadzor i to u skladu s Pravilnik o uvjetima i načinu vođenja građevnog dnevnika (NN 06/00). Ako u građenju sudjeluju dva ili više izvoditelja, građevinski dnevnik vodi izvoditelj odgovoran za međusobno usklađivanje radova. Svaki izvoditelj obvezno vodi građevinski dnevnik za svoje radilište.

Ukoliko opis u troškovniku, tehnička dokumentacija ili stanje na licu mjesta dovodi izvoditelja u sumnju o načinu izvedbe pojedinog rada potrebno je zatražiti objašnjenje od nadzornog inženjera jer se neće odobriti niti priznati nikakovo odstupanje od projekta bez suglasnosti nadzornog inženjera.

Izvoditelj i izvoditelj odgovoran za međusobno usklađivanje radova, tokom gradnje, vode građevinske dnevниke u originalu i jednoj kopiji u koje se registriraju dnevno sve činjenice tokom radova, opisom i skicama a sve u skladu s Pravilnikom o uvjetima, načinu i obrascu vođenja građevinskog dnevnika (NN 6/00).

Izvoditelj je dužan imenovati inženjera gradilišta, voditelja radova odnosno glavnog inženjera gradilišta ukoliko postoji glavni izvođač kojeg imenuje Investitor a u skladu Zakonom o gradnji NN 153/13. Prije početka radova o tome treba pismeno obavijestiti Investitora.

Za određene vrste radova Investitor odabire uzorke u skladu s tražnom kvalitetom i tonom, a na osnovu prezentiranih uzoraka koje im osigurava izvoditelj tokom nuženja i to u više primjeraka a minimalno tri.

Svi ugrađeni materijali po svojim dimenzijama i kvaliteti moraju odgovarati propisima, standardima i opisima u projektu prema kojem se izvodi građevina.

Građevinski proizvodi mogu se upotrebljavati odnosno ugrađivati samo ako je njihova kvaliteta dokazana ispravom proizvođača ili certifikatom sukladnosti prema posebnom zakonu

Tolerancije mjera izvedenih radova određene su standardima odnosno uzancama zanata ili prema opisu u projektu. Sva odstupanja od tolerantnih mjera dužan je izvođač otkloniti o svom trošku.

Kod radova na adaptacijama naročitu pažnju treba posvetiti sigurnosti konstrukcije koja ostaje, odnosno treba predvidjeti sve mjere zaštite. Svi radovi moraju biti pod stalnom pojačanom kontrolom nadzornog inženjera. U slučaju da su potrebni određeni radovi koji nisu mogli biti predviđeni troškovnikom i nacrtima izvođač je dužan tražiti odobrenje za te radove kao i način izvedbe od nadzornog organa.

Izvoditelj je dužan izvesti sve potrebne radove za kompletno dovršenje građevine uključivo i one radove koji eventualno nisu obuhvaćeni troškovnicima a pokažu se potrebni tokom izvođenja radova da bi se postigli planirani ciljevi zahvata. Takvi radovi tretirat će se kao nepredviđeni ili naknadni rad.

Zaštita građevinske jame i susjednih objekata, ako nije drugačije ugovoren, obveza je Izvoditelja građevinskih radova.

Sav materijal i oprema koja će se upotrijebiti na objektu mora biti uskladištena, složena i zaštićena te držana u urednom i dobrom stanju. Potraživanja na ime oštećenja i rastura materijala neće se priznati izvoditelju. Sav suvišni materijal, oprema i alat koji nije više u upotrebi, kao i skele, oplata itd. moraju biti uredno složeni, tako da ne ometaju napredak preostalih radova, ili uklonjeni sa gradilišta. Ukoliko se postojeće prostorije ili djelomično dovršeni prostori građevine koriste za privremeno skladište materijala, izvoditelj je odgovoran da uskladišteni materijali ne ometaju pravovremeno izvođenje preostalih radova, niti inspekciju odnosno kontrolu izvedenih radova. Izvoditelj je također odgovoran da težina uskladištenog materijala ne prekorači računato dozvoljeno opterećenje konstrukcije.

Izvoditelj radova izvršiti će, bez posebne naknade, sva čišćenja tokom radova, te po završetku pojedinih radova, kao i grubo i fino čišćenje po završetku svih radova, a neposredno prije konačne primopredaje.

Grubo čišćenje obuhvaća uklanjanje svog smeća, otpadaka, šute, suvišnog materijala, elemenata ili opreme kao i zaštitnih obloga i ambalaže iz građevine i sa gradilišta. Fino čišćenje obuhvaća uklanjanje preostalih otpadaka i prašine iz prostora građevine, pranje podova koji se smiju prati, prozora, keramičkih opločenja i sl. Po završetku radova teren i svi dijelovi građevine moraju biti ostavljeni u čistom i urednom stanju. Sav preostali materijal, opremu i privremene građevine kao i privremene podzemne građevine kao npr. temelje, izvoditelj treba ukloniti sa gradilišta a površine na kojima su bili postavljeni, dovede u stanje predviđeno projektom ili isplanira teren 30 cm niže od prijašnje kote, a sve bez prava na posebnu naplatu.

U obvezi izvoditelja je izrada projekta izvedenog stanja, kojim se definiraju i grafički prikazuju svi izvedeni i ugrađeni elementi a prema stvarnim izmjerama na licu mesta u toku izvođenja i sve izmjene i dopune nastale u toku građenja u odnosu na glavni i izvedbeni projekt. Dokumentaciju ovjerava izvoditelj i predaje investitoru 10 dana prije investitorskog pregleda građevine. Izvoditelj je dužan izraditi i sve potrebne sheme instalacija koje moraju biti izložene uz upravljačka mjesta u građevini (npr. u toplinskoj stanici i sl.). Za sve važnije dijelove opreme i sklopove osigurati upute za ugradnju i upotrebu.

Prije tehničkog pregleda u građevinskom dnevniku, izvoditelj treba izraditi rekapitulaciju dokumenata - svjedočanstva, certifikata i izvještaja kojima se dokazuje sigurnost, funkcionalnost i kvaliteta ugrađenog materijala, uređaja i opreme.

Po završetku svih radova i dobivanju uporabne dozvole za izvedenu građevinu, izvršit će se primopredaja izvedne građevine sa Investitorom. Prije primopredaje radova izvoditelj je dužan investitoru dostaviti svu dokumentaciju, naročito projekt izvedenih radova odnosno izvedbeni projekt sa svim izmjenama i dopunama nastalim u toku gradnje, građevinski dnevnik, ateste, rezultate ispitivanja itd. kao i drugu dokumentaciju temeljem koje je izdana dozvole za upotrebu građevine od nadležnog organa. Tokom primopredaje vodit će se zapisnik o primopredaji izvedenih radova odnosno izgrađenog objekta, te je izvoditelj dužan izvršiti sve eventualne ispravke, popravke i zamjene na građevini, ukoliko se takve utvrde u tom zapisniku a u skladu sa ugovorom o izvođenju. Ove obvezе izvoditelja ne isključuju njegovu obvezu da provede ispravke, ili zamjene zatražene od organa nadležnog za izdavanje dozvole za uporabu.

Izvoditelj je dužan dostaviti Investitoru garanciju za kvalitetu izvedenih radova koja se daje na rok koji teče od dana izdavanja uporabne dozvole, odnosno predaje instalacije investitoru na korištenje.

Garancija za građevinske radove iznosi najmanje 10 godina odnosno prema važećem ugovoru.

Garancija za obrtničke radove iznosi najmanje 2 godine odnosno prema važećem ugovoru.

Garancija za radove na krovovima iznosi najmanje 10 godina odnosno prema važećem ugovoru.

Za opremu prema garantnim listovima koje daje proizvođač opreme, minimalno 12 mjeseci od ishođenja uporabne dozvole (predaju se garantni listovi proizvođača opreme). Kapacitet, učin ili ostale karakteristike opreme moraju biti u skladu sa ugovorom (opisom iz projekta).

Izvoditelj će obučiti rukovaće postrojenjem - instalacijom, na zahtjev Investitora, bez posebne naknade.

Izvoditelj će izraditi upute za korištenje i održavanje instalacije, te ih predati Investitoru bez posebne naknade.

Tokom trajanja ugovorenog, jamčevnog odnosno garantnog roka, izvoditelj je dužan o svom trošku otkloniti sve nedostatke koji se pokažu u toku tog jamčevnog roka, a koji su nastupili zbog toga što se izvoditelj nije držao svojih obveza u svezi sa kvalitetom radova i materijala. Investitor će izvoditelju odrediti primjereni rok za otklanjanje nedostataka, ali ujedno zadržava pravo i na naknadu eventualne štete nastale takvim nedostacima u izvedbi. Izvoditelj nije dužan vršiti korekciju ili popravke koji su rezultata normalnog korištenja i habanja tokom upotrebe građevine. Po isteku jamčevnog odnosno garantnog roka prestavnici investitora i izvoditelja pregledati će građevinu i sastaviti popis eventualnih korekcija i popravka te odrediti rok, u kojem je izvoditelj dužan provesti takave korekcije i popravke, a po izvršenju takvih popravaka isti će ponovno biti pregledani Investitora, prihvaćeni i svi će se ugovoreni radovi potom isplatiti i posao će se smatrati završenim.

Troškovnik je izrađen u skladu s Zakonom o gradnji NN 153/13 kojim se propisuju tehnički bitni zahtjevi za građevinu. Na sve što nije navedeno i opisano u troškovničkim stawkama (npr. tehnologija izvođenja i sl.) smatra se da se primjenjuju i važeći Zakoni, tehnički propisi, pravilnici, hrvatske norme i pravila struke s dopunom opisa izvođenja i zadane kvalitete za pojedine vrste radova

Materijale treba ugraditi prema pravilima struke i naputku proizvođača.

Sve izmjene i dopune od predviđenih materijala u troškovniku, i odstupanja od istog moraju se obavezno obaviti uz suglasnost projektanta građevine, projektanta konstruktera, projektanta građevinske fizike i pozitivnog očitovanja od strane ovlaštenog revidenta, a "zamjenski" materijali moraju imati svojstva: **ista** (u smislu podjednakih karakteristika proizvoda) ili **bolja** od propisanih u Projektu.

Za sve izmjene ili dopune potrebna je prethodna suglasnost projektanta i Investitora.

O svim eventualnim nejasnoćama i odstupanjima od projekta, utvrđenim na licu mesta obavezno konzultirati odgovornog projektanta i konstruktera.

Obveza izvođača je proučiti sve projekte instalacija, dizala i opreme, iste uskladiti i usvojiti prilikom izvođenja otvora za prolaz tih instalacija te ugradnje fazonskih komada i opreme.

Ukoliko je koji od navedenih zakona, pravilnika, tehničkih uvjeta, propisa ili normi promijenjen od dana ugovaranja, primjenjuje se trenutno važeći.

POSEBNE NAPOMENE

Tehnologiju izvođenja radova preuređenja prostora ulaznog halla potrebno je prilagoditi stalnoj potrebi funkciranja objekta odnosno radove treba izvoditi u fazama i dijelom izvoditi vikendom, kako bi se tokom tjedna osigurao protok zaposlenika i stranaka kroz ulazni hall i omogućila funkcija zaštitarske službe.

Radi osiguranja navedenog uvjeta potrebno je prostor izvođenja radova privremeno pregraditi GK zidom kako bi se radovi odvijali mimo komunikacije zaposlenih i u fazama. Pregrađivat će se posebno lijeva i desna strana prilikom izrade portirnice. Obrane zidova u hallu ispred dizala biti će potrebno izvoditi isključivo van radnog vremena i vikendom što treba biti obuhvaćeno iskazanom cijenom.

Ugradnje ostakljenih stijena također će se trebati odvijati vikendom i van radnog vremena. po fazama koje odredi izvoditelj uz suglasnost Investitora.

Izravnanje podova i postava opločenja trebat će izvoditi također u fazama i dijelom vikendom.

CIJENA

Cijena radova, materijala i opreme utvrđuje se na dan skalpanja ugovora o gradnji.

U ponuđenoj jediničnoj cijeni trebaju biti ukalkulirani svi troškovi dobave i dostave potrebnog materijala, izrada i ugradnja odnosno montaža potrebnih elemenata u građevinu odnosno svi troškovi potrebnii za rad, nabavna cijena glavnog i pomoćnog materijala, unutrašnji i vanjski transport i dopremu, pripremni radovi, režija, društvene obveze, ispitivanje i dokazivanje kvalitete, ugradnja i montaža materijala, uređaja, dijelova i svi drugi izdaci izvoditelja za potpuno dovršenje pojedine vrste rada a prema uvjetima tehničke dokumentacije, tehničkih i drugih propisa, ovih uvjeta i troškovnika te zbrinjavanje otpada.

Svi troškovi potrebnii za rad i materijal vezan za organizaciju građevinske proizvodnje, ograde, vrata gradilišta, puteve na gradilištu, uredi, blagovaonice, svlačionice, sanitarije gradilišta, spremišta materijala i alata, telefonski, električni, vodovodni i sl. priključci gradilišta kao i cijena korištenja priključaka nisu predmet ovoga troškovnika već moraju biti ukalkulirani u jediničnu cijenu stavke.

Sve troškove koji mogu nastati zbog specifičnosti objekta ponuđač treba uzeti u obzir kod kalkulacije jediničnih cijena i planiranja roka građenja jer te specifičnosti ne mogu biti naknadno razlog za produžetak rokova ili povišenje cijena.

Prilikom izrade kalkulacije cijena za pojedine radove, to jest utvrđivanja vrijednosti izgradnje građevine prema ovim uvjetima, jedinične cijene trebaju obuhvatiti sve elemente navedene kako slijedi:

Pod cijenom materijala razumijeva se dobavna cijena svih materijala koji sudjeluju u radnom procesu kao osnovni materijal te vezni materijal i materijali koji ne spadaju u finalni produkt već samo kao pomoćni.

U cijenu treba uključiti i cijenu transportnih troškova bez obzira na način prijevoza, sa svim prijenosima, utovarima i istovarima te uskladištenjem i čuvanjem na gradilištu od uništenja i oštećenja (prebacivanjem, zaštitom i sl.). U cijenu treba također uključiti i osiguranje potrebnih uzoraka (minimalno tri uzorka) i njihovu prezentaciju na zahtjev projektanta ili nadzornog inženjera, te sve vrste radnih skela bez obzira na visinu. Uključuju se i zaštitne ograde na skeli i građevini te zaštitne mreže. U cijenu ulaze i podupiranja i razupiranja kod zemljanih radova te crpljenje oborinske vode;

Ukoliko je u ugovorenim termin izvršenja građevine uključeno i zimsko odnosno ljetno razdoblje, izvoditelju se neće prznati nikakve dodatne naknade za rad pri niskoj (ispod -5°C prosječno mjereno lokalno) odnosno visokoj temperaturi, te zaštita konstrukcija od smrzavanja, vrućine i atmosferskih nepogoda. Sve to mora biti uključeno u jediničnu cijenu.

Za vrijeme zime, u toku očekivanih niskih temperatura izvoditelj ima građevinu zaštititi od smrzavanja kao i osigurati uvjete za odvijanje radnog procesa.

Nikakvi režijski sati niti naplate po nuđenim radovima neće se posebno prznati, jer sve ima biti uključeno u jediničnu cijenu.

Kod pripremnih radova, organizaciji gradilišta, izvođenja radova vanjskih i unutrašnjih trasnporta u zaštićenim zonama ili građevinama, treba u dogovoru s investitorom i projektantom štititi određene naslijedene graditeljske konstrukcije i stilske elemente, te vanjske i unutrašnje površine od oštećenja.

U stavkama (cijeni) obvezno uključiti sve potrebno za izvođenje, do potpune finalne/funkcionalne gotovosti svake pojedine stavke i troškovnika u cjelini, uključivo čišćenje prostora u tijeku rada i nakon dovršetka rada.

RUŠENJA I DEMONTAŽE

Sva rušenja i demontaže treba vršiti pažljivo, kako ne bi došlo do nepotrebnog oštećivanja građevinskih elemenata koji zadržavaju oblik, položaj i funkciju. Kod vršenja probroja za nove otvore ili vođenje instalacija u nosivim zidovima, zahvat vršiti maksimalno precizno bez narušavanja nosivih svojstava konstrukcije.

Izvođenje radova rušenja i demontaže treba se odvijati u skladu s tehničkim propisima za radove rušenja DIN 18 300 i DIN 18 303 i sukladno propisima zaštite na radu.

Kod većih otvora obavezno je podupiranje konstrukcije.

Rušenje konstruktivnih elemenata izvoditi bez dinamičkih udara koji bi mogli izazvati oštećenja na konstrukciji koja ostaje u funkciji i kako se ne bi narušio integritet konstrukcije zgrade.

Kod dubljenja ležaja u nosivim zidovima za razne nadvoje i grede (čelične traverze) zahvat izvoditi precizno uz minimalno oštećivanje okolnih konstrukcija.

Radi nastanka prašine prilikom radova rušenja u obvezi izvoditelja je izvođenje odgovarajuće zaštite prostora koji su u funkciji kako prašina ne bi prodirala u te prostore.

Prilikom zahvata vezanih za konstrukcije stropova, greda, stupova i sl. obavezno vršiti podupiranje te radnje vršiti uz prisustvo nadzornog inženjera i savjeta projektanta konstrukcije .

U jediničnoj cijeni svih radova rušenja i demontaže treba biti uključeno potrebno podupiranje, uklanjanje elemenata ili njihova demontaže, razbijanje i usitnjavanje elemenata kao pripremu za utovar te prijenos na gradilišnu deponiju na potrebnu udaljenost ovisno o prilikama radilišta. Eventualna upotreba skele treba biti ukalkulirana u jediničnoj cijeni pojedine stavke rušenja i demontaže.

Prijenos, utovar u prijevozno sredstvo, te prijevoz na gradsku planirku do 10 km udaljenosti, istovar, razastiranje i planiranje na planirki, te potrebna taksa za korištenje planirke, predmet je posebne stavke.

Obračun po m³ uklonjenih elemenata konstrukcije mjereno u netaknutom stanju na gradilištu ili eventualno u kg za čelične konstrukcije ili komadima za demontirane predmete.

Skidanje stare i dotrajale žbuke sa zidova i stropova uključuje i čišćenje podloge (reški) kamenog zida i zida od opeke. Demontažu prozora vršiti neposredno prije ugradbe novih, kako ne bi došlo do oštećenja od eventualnih padavina. Elemente koji se demontiraju, a moguća je njihova ponovna upotreba ili prodaja, demontirati i deponirati pažljivo.

Sve štete nastale nepažnjom ili radi nepravovremenih preventivnih mjera snositi će izvođač.

Eventualne promjene uslijed utvrđenih razlika između predviđenih i potrebnih radova obavezno dogovorati s nadzornim organom.

Odroz materijala od rušenja i demontaže vršiti će se na gradsku deponiju ili prema dogovoru s investitorom, što mora biti sadržano u jediničnoj cijeni stavke.

Prilikom nejasnoča ili nepredviđenih okolnosti obavezno konzultirati nadzornog inženjera i projektanta. Zahvate u konstrukcijama obavezno izvoditi uz prisustvo projektanta konstruktera. Prije nuđenja, izvoditelj je dužan pregledati objekt.

Kod svih radova izvođač se mora pridržavati svih mjera HTZ i Pravilnika o rušenju objekata. Rušenje objekta smije se izvoditi samo sa radnicima stručno osposobljenim za određeni način rušenja, pod stalnim i neposrednim nadzorom stručne osobe na gradilištu.

Kod uklanjanja pojedinih elemenata, ukoliko izvođač najde na tragove stare boje, uzoraka zidnih i stropnih ukrasa treba o tome obavijestiti nadzornog inženjera i projektanta.

ZIDARSKI RADOVI DOBAVE I UGRADNJE

Zidarski radovi moraju se izvesti u skladu sa Pravilnikom o tehničkim mjerama i uvjetima za izvođenje zidova zgrade i važećim standardima sa obaveznom primjenom te pravilima dobrog zanata.

Standardi za zidarske radove :

Za opekarske proizvode:	HRN-B.D1.009, HRN-B.D1.010 HRN-B.D1.011, HRN-B.D1.013 HRN-B.D1.014, HRN-B.D1.015 HRN-B.D1.024, HRN-B.D1.030
Za betonske blokove:	HRN-U.N1.011, HRN-U.N1.020 HRN-U.N1.100
Za plino i pjenobetonske proizvode:	HRN-U.M1.050, HRN-U.M1.054 HRN-U.M1.056, HRN-U.M1.058
Za gips i gips. elemente	HRN-B.C1.030, HRN-U.N2.010
Za cement:	HRN-B.C1.011
Za građevno vapno:	HRN-B.C1.020. HRN-B.C1.021
Za mort za žbukanje i zidanje:	HRN-U.M2.010, HRN-U.M2.012 HRN-U.M8.002

Odstupanje od projektom predviđenih dimenzija dozvoljeno je samo u sporazumu s nadzornim organom i projektantom.

Isto vrijedi i za materijal koji se ugrađuje.

Zidanje blok ili običnom opekom mora biti čisto sa pravilnim vezom i sa dobro zalivenim spojnicama. Redovi moraju biti vodoravni sa spojnicama maksimalne debljine 1 cm.

Za zidanje se ne smiju upotrebiti elementi od pečene gline marke manje od MO-10.

Zidanje Siporex bloketima u pravilu isto kao sa opekom, samo su reške maksimalne debljine 0.5 cm.

Siporex bloketi moraju biti pravilne standardne dimenzije i atestirani od tvornice. Kod manipuliranja tim materijalom treba posebno paziti da se ne ošteće i da je zaštićen od oborina i smrzavice.

Zidanje nije dozvoljeno kod temperatura nižih od 0° C. Sve eventualno smrznute zidove treba srušiti i ponovo sazidati.

Mort za pojedine namjene mora imati sljedeće omjere, ako stavkom troškovnika nije drugačije određeno :

Vapneni mort 1:1 - za žbukanje stropa (i trstike)

Vapneni mort 1:3 - za unutrašnje žbukanje M-0,5

Produžni cem.mort 1:2:5 M-5, M-2,5 - za žbukanje zidova i fasade, zidanje zidova ispune i pregradnih zidova 1/2 opeke na dalje.

Cementni mort 1:4 - za pačokiranje

Cementni mort 1:3 - za cementnu glazuru podova i ugradbu željeznih predmeta M-10

Vapno za žbukanje mora biti odležano barem 3 mjeseca. Pijesak mora biti oštar i čist. Cementno mlijeko za prskanje zidova mora sadržavati 10% oštrog čistog pjeska.

Fina žbuka izvodi se u pravilu na već potpuno osušenu grubu žbuku, a izrađuje se od finog prosijanog pjeska.

Ukupna debljina žbuke je 1,5 do 2 cm. Ne smiju se vidjeti tragovi glaćalice niti pukotine od naglog sušenja.

Ugradbe treba izvoditi prema opisu, nacrtima i propisima. Ako za ugradbe treba dubiti zidove ili stropove, onda se to mora vršiti pažljivo bez suvišnih oštećenja. Armatura se u tom slučaju kao ni tlačna zona betona ne smije dirati.

U jediničnim cjenama uračunati su svi radovi dotične stavke, sa dobavom potrebnog materijala i građevnih djelova, sa istovarom i uskladištenjem na gradilištu, sav horizontalni i vertikalni transport do radnog mjesta, kao i sva potrebna radna snaga i režijski troškovi.

Sve potrebne skele za građevinske rade moraju biti uračunate u jediničnim cijenama pojedinih stavaka troškovnika te se ne smiju posebno obračunavati, ovo se ne odnosi i na fasadnu skelu. Potrebu upotrebe skele procjenjuje izvoditelj temeljem uvida u projekt i na postojećem objektu.

Kod zidarskih ugradbi nije uračunata izrada ili dobava elemenata koji se ugrađuju, osim kada se to u stavci troškovnika posebno traži.

IZOLATORSKI RADOVI

Ovi uslovi odnose se na sve izolatorske (hidro i toplinske izolacije) rade na ravnim i kosim krovovima, prohodnim terasama, podovima te zidovima podruma, kao i na rade koji su u vezi s tim radevima.

Ravnim krovom smatra se konstrukcija koja trajno štiti zgradu od prodiranja atmosferske vode, zimi čuva prostorije ispod krova od gubitaka topline, a ljeti od zagrijavanja.

U smislu izvođenja, ravnim krovom se podrazumjeva krov sa nagibom do 22° (40%).

Hidroizolacija mora po svom sastavu obzirom na slojeve odgovarati Pravilniku o tehničkim mjerama i uslovima za ugljikovodične hidroizolacije krova i terasa (Sl.list 26/69), Pravilniku o tehničkim normativima za projektiranje i izvođenje završnih radeva u građevinarstvu (Sl. list 21/90) i HRN U.F2.024 - Završni radevi u građevinarstvu - Tehnički uvjeti za izoliranje ravnih krova te drugih važećih normativa i standarda.

Svi materijali koji se ugrađuju moraju po svom sastavu, fizičkomehaničkim osobinama i obliku odgovarati važećim standardima za dolične materijale i za njih moraju postojati atesti. Ukoliko za pojedine materijale ne postoje važeći standardi, za njih moraju postojati atesti sa mišljenjem ovlaštene stručne institucije, da se mogu upotrebljavati za hidroizolacije u predviđenim uvjetima. Ne smije se ugrađivati neispravan materijal tj. oštećeni, slijepjeni ili materijal kojem je na drugi način umanjena kvaliteta. U slučaju da se kao toplinska izolacija krova upotrijebi ekspandirani polistiren (okipor), mora biti odležan barem 90 dana.

Svi građevinski, zanatski i drugi radevi koji prethode pojedinim izolacijama, u svezi s njima ili ne, čije usporedno odnosno kasnije izvođenje stvara mogućnost da se izolacija ošteti, moraju se izvesti prije odnosno prema predviđenom redoslijedu.

Prije početka izvedbe izolacijskih radeva mora se kontrolirati ispravnost već prije izvedenih građevinskih, zanatskih i drugih radeva koji bi mogli utjecati na kvalitetu, sigurnost i trajnost izolacije. Izvođenje izolacijskih radeva mora biti takovo da pojedini dijelovi ili spojevi, kao i cijela završna izolacija u potpunosti odgovara svrsi, zahtjevima dobre kvalitete, sigurnosti i dugotrajnosti.

Izvoditelj treba na vlastitu odgovornost izabrati i pripremiti materijal koji odgovara mjestu ugradbe, ukoliko u opisu radeva nije izričito propisan određeni materijal, a u skladu s važećim propisima i standardima. Izvoditelj prema svom saznanju treba odlučiti da li je hidroizolaciju potrebno dilatirati još i na drugim mjestima osim na mjestima dilatacije konstrukcije.

Izvoditelj je dužan za sve izolatorske rade dati garanciju od minimalno 10 godina od dana pregleda i preuzimanja, bez obzira na ostale garancije.

Obraćun izvršenog rada obavlja se prema tlocrtnoj površini hidroizolacije bez dodatka na razvijenu površinu.

U jediničnim cijenama uračunati su svi radevi određene stavke s dobavom i dostavom potrebnog materijala, glavnog i pomoćnog, istovarom i uskladištenjem na gradilištu, sav horizontalni i vertikalni transport do mesta ugradbe, izrada i postava izolacionih slojeva, kao i sva radna snaga i režijski troškovi. Sve potrebne skele za građevinske rade moraju biti uračunate u jediničnim cijenama pojedinih stavaka troškovnika te se ne smiju posebno obračunavati, ovo se ne odnosi i na fasadnu skelu. Potrebu upotrebe skele procjenjuje izvoditelj temeljem uvida u projekt i na postojećem objektu.

Sve izolacije izvode se prema opisu u projektu. Svi spojevi vertikalnih i horizontalnih izolacija trebaju biti izvedeni posebno pažljivo jer će štete nastale eventualnom manjkavom izvedbom u cijelosti snositi izvoditelj. Sve radnje treba izvesti prema uputama proizvođača izolacijskog materijala.

ČELIČNE KONSTRUKCIJE

Čelične konstrukcije moraju se u pravilu izvesti prema radioničkim nacrtima i statičkom proračunu.

Kod izrade i montaže izvođač je dužan u svemu se pridržavati Tehničkih propisa za noseće čelične konstrukcije i to:

- Opći tehnički propisi za noseće čelične konstrukcije
- Pravilnik o tehničkim mjerama i uvjetima za montažu čeličnih konstrukcija
- Pravilnik o tehničkim mjerama i uvjetima za zaštitu čeličnih konstrukcija od korozije.

Materijal mora odgovarati propisima i standardima. Za materijale za koje ne postoje standardi mora biti predviđen atest da materijal ogovara predviđenoj namjeni.

Standardi za čelik:

- označavanje vrste čelika	HRN C.B0.002
- opći konstruktivni čelici	HRN C.B0.500
- čelici za nosive konstrukcije	HRN C.B0.501
- čelični I nosači	HRN C.B3.131
- čelični U nosači	HRN C.B3.141
- čelični kutni profili	HRN C.B3.101
- trakasti čelik	HRN C.B3.550
- široki plosnati čelik	HRN C.B3.030
- čelični lim debeli	HRN C.B4.110
- čelični lim srednji	HRN C.B4.111
- čelični lim tanki	HRN C.B4.112
- čelične bešavne cijevi	HRN C.B5.021
- bešavne cijevi od Č.0206	HRN C.B5.122
- bešavne cijevi od Č.0406	HRN C.B5.123
- bešavne cijevi od Č.0506	HRN C.B5.124
- čelik u šipkama	HRN C.B3.021
HRN C.B3.024	
HRN C.B3.412	
HRN C.B3.421	
- betonski čelik	HRN C.K6.020

U pravilu smije se ugraditi samo novi neupotrebljeni materijal. Ukoliko se upotrijebi prije upotrebljeni materijal mora biti posebno ispitan po ovlaštenoj ustanovi i predviđen atest.

Kvaliteta čelika određuje se u statičkom računu.

Elektode za zavarivanje moraju biti odabrane tako da odgovaraju osnovnom materijalu. To vrijedi i za ostali spojni materijal (vijci, zakovice i sl.). Prije zavarivanja i obrade sav materijal mora biti dobro očišćen od rde, ogorina i masnoća a prema potrebi i pjeskaren. Sav materijal koji dolazi na mjesto montaže mora imati prvi zaštitni premaz. Kod površina koje su nakon ugradnje nedostupne, mora se prije ugradnje izvesti trajan i kvalitetan antikorozivni premaz.

U cijeni konstrukcije obuhvaćena je dobava i dostava potrebnog materijala te izrada i montaža gotovog proizvoda, elemenata ili konstrukcije sa svim glavnim, veznim i pomoćnim materijalom, postavljenog i pripremljenog za ugradnju sa izvedenom trajnom antikorozivnom zaštitom te potrebnom skelom.

U stawkama troškovnika dane su količine podijeljenje na grupe za koje se utvrđuje jedinična cijena. Količine su procijenjene prema podacima iz glavnog i dijelom izvedbenog projekta. Obračunska količina utvrditi će se prema ugovornim uzancama odnosno prema građevinskoj knjizi izrađenoj prema odobrenim izvedbenim nacrtima i specifikacijama.

Sve potrebne skele za radove moraju biti uračunate u jediničnim cijenama pojedinih stavaka troškovnika te se ne smiju posebno obračunavati, ovo se ne odnosi i na fasadnu skelu. Potrebu upotrebe skele procjenjuje izvoditelj temeljem uvida u projekt i na postojećem objektu.

U jediničnoj cijeni prema opisu stavke troškovnika potrebno je obuhvatiti sljedeće radove i aktivnosti:

- izrada radioničke dokumentacije (za čeličnu konstrukciju)
- izrada tehnološkog projekta izrade i montaže sa terminskim planom (za čeličnu konstrukciju, čelične trapezno profilirane limove, protupožarnu zaštitu čelilne konstrukcije)
- projekt betona (za AB konstrukciju)
- nabava materijala sa potrebnim dokazima kvalitete
- izrada elemenata čelične konstrukcije prema statickom računu i radioničkim nacrtima, a u skladu sa propisima i standardima za nosive čelične konstrukcije
- temeljna antikorozivna zaštita (za čeličnu konstrukciju)
- transport na mjesto montaže–gradilište i lokalna manipulacija do ugradnje na objekt u skladu sa ukupnom tehničkom dokumentacijom
- montaža ili ugradnja sa svim potrebnim skelama, napravama, dizalicama i alatima
- završno ličenje (za čeličnu konstrukciju)
- izvršenje programa kontrole kvalitete sa svim potrebnim dokazima kvaliteta koji traže tehnički propisi ili posebnost konstrukcije
- sva potrebna mjerna praćenja montaže konstrukcije i završnih snimaka montirane konstrukcije sa analizom odstupanja
- svi troškovi ispitivanja materijala i postupaka sa potrebnom dokumentacijom o kontroli kvalitete izrade i montaže, a u skladu sa Propisima za nosive čelične konstrukcije (Tehnički pregled čelične konstrukcije)
- organizacija radilišta sa potrebnim stručnim kadrom usklađena sa ukupnim projektom organizacije radova
- svi potrebni alati, pomočne skele, dizalice i naprave kao i sve potrebne mjere zaštite na radu i zaštite okoline, imovine i ljudi
- osiguranje radova.
- sva zakonska dokumentacija praćenja izvođenja - dnevniči, zapisnici kontrolnih mađufaznih i faznih pregleda, atesti materijala i postupaka
- završni tehnički pregled izvedene konstrukcije (za čeličnu konstrukciju)

Obračun čelične konstrukcije vrši se u pravilu težinski (po kg) ukoliko u stavci nije drugačije označeno ($m^2, m^1, \text{kom.}$).

LIMARSKI RADOVI

Limarske radeve treba izvoditi u skladu sa Pravilnikom o tehničkim normativima za projektiranje izvođenje završnih rada u građevinarstvu (Sl.I. 21/90 veza na NN 53/91).

Razne standardne detalje, spajanje lima pertlanjem, zakivanjem ili lemljenjem izvesti prema pravilima struke i važećim tehničkim uvjetima.

Eventualne promjene detalja ili vrsta materijala izvoditelj obavezno treba dogovoriti s nadzornim inženjerom i projektantom.

Sve kuke, plosna željeza za nošenje oluka, žlebova, okapnica i sl moraju biti poinčane ili dva puta minizirane.

U principu ne smije se upotrebljavati više vrsta lima u istom elementu, a ako se iznimno upotrijebi onda slojeve treba izolirati na pogodan način (premaz, izol. trake i dr.) kako ne bi došlo do galvanskih struja.

Svi izvedeni spojevi moraju biti vodonepropusni.

Aluminijski žlebovi moraju se spajati varenjem, a mjesto spoja mora biti vodonepropusno. Žljeb ne smije biti fiksno spojen za nosače, već tako da mu se omogući uzdužna dilatacija. Uzdužni spojevi aluminijskih oluka također moraju biti vodonepropusno vareni.

U jediničnu cijenu limarskih rada uključena je dobava i dostava potrebnog materijala na gradilište ili radionicu, usklađenje materijala i izrađenih elemenata do upotrebe ili ugradnje, sav horizontalni i vertikalni transport do mjesta ugradnje, kompletan rad na izradi i postavi elemenata, sav spojni materijal, kao i ugradba potrebnih nosača lima i razna brtvljenja oko ugrađenih limenih elemenata te potrebni pokrivni elementi bez obzira jesu li specificirani posebno ili ne.

Sve potrebne skele za radeve moraju biti uračunate u jediničnim cijenama pojedinih stavaka troškovnika te se ne smiju posebno obračunavati, ovo se ne odnosi i na fasadnu skelu. Potrebu upotrebe skele procjenjuje izvoditelj temeljem uvida u projekt i na postojećem objektu.

Limarske radeve vezane za pokrov i izolatorske radeve obavezno treba izvoditi paralelno s tim radovima. Ispod lima obavezno treba uvijek položiti traku bitumenske ljepenke, širu za 15 cm od ruba lima zbog povezivanja s pokrovom ili slojevima izolacije.

STOLARSKI RADOVI

Sva se stolarija ugrađuje mokrim ili suhim postupom, ovisno o opisu u projektu. Prije ugradnje slijepih okvira kod suhog postupka, stolar je dužan prekontrolirati mjere i stanje zapisnički konstatirati.

Svi drveni dijelovi koji su u direktnoj vezi sa zidom, a nemaju vidljivih površina (razne "slijepe" letve i okvir) moraju biti ipregnirani karbonit solima.

Ukoliko stolarske izrađevine u kombinaciji imaju bravarske dijelove (npr. limene dovratnike) za njih vrijede opći i posebni uvjeti za bravarske rade.

Ukoliko se stolarija liči bojom ili premazuje lazurom (kvalitete prema opisu u projektu) izbor boje ili lazure i tona prema dogovoru sa nadzornim inženjerom. Ličenje ili lazuru nanašati na stolariju nakon izrade upusta za okove i to na svim površinama bez obzira jesu li one vidljive ili ne. Nakon premazivanja ne smije biti nikakvog naknadnog ukapanja okova i sl. Sve boje i tonovi moraju se prethodno dogovoriti s projektantom.

Izvoditelj stolarskih rada obvezan je dobaviti i montirati sav potreban okov, za besprijeckornu upotrebu pojedinog stolarskog elementa, tip prema izboru projektanta, bez obzira da li je isti u pojedinačnim stavkama posebno specificiran. Nauglice i petlje prozora i vratiju imaju biti veličine i jakosti koja odgovara veličini prozora, a udubina na krilu treba biti pripremljena strojem.

Svi prihvativni, okovi, poluolive ventus drške itd. imaju se montirati u primjerenoj visini za rukovanje.

Staklo na unutarnjoj i vanjskoj stolariji (razna nadsvjetla, ostakljena vrata, stijene) mora biti ugrađeno i kvalitete propisane prema posebnim uvjetima za staklske rade, bez obzira na mjesto obračuna.

U poluutoru dovratnika stolarije umeće se tjesnilo od sintetičkog materijala različite profilacije ovisno da li se ugrađuje u vanjsku ili unutarnju stolariju odnosno da li spriječava utjecaj atmosferilija ili ima za svrhu spriječiti prolaz zvuka, prašine ili sl.

Ugradnja stolarije mora biti na način da osigura njezinu stabilnost u svim uvjetima eksploatacije te da osigura zaštitu prostora od atmosferskih utjecaja na propisani način prema važećim standardima ukoliko nisu u specifičnim uvjetima ili projektom traženi rigorozniji uvjeti.

Za izradu stolarije ima se upotrijebiti kvalitetna smrekovina vlažnosti 9-12%, zdravo, jednolične strukture i boje i bez kvrga. Letvice za ostakljenje su od tvrdog drva.

Svi metalni dijelovi u sastavu stolarskih stavki imaju se očistiti i premazati temeljnom bojom i završno dvostruko premazati emajl lakom.

Sva vratna krila dobivaju usađenu bravu s 2 ključa.

Proizvođač je dužan stolariju isporučiti na objekt potpuno finaliziranu (ličenu, ostakljenu, okovanu te zapakiranu). Na objektu se nakon ugradbe postavlja samo bijeli okov (bešlag) ručke i kvake te se ostakljuje dio unutarnje stolarije (nadsvjetla i fiksne stijene).

Odstupanje od zahtjevane kvalitete drva dozvoljena je:

- lagana usukanost /otklon žice godova ne smije biti veći od 2,5 cm po m¹;
- čvrsto srasle krvžice do 20 mm promjera, pod uvjetom da se ne nalazi u spoju ni na rubu tj. ne smije viti većeg promjera od 1/3 širine komada na kojem se nalazi;
- izvrtane i učepljene (zakrpane) krvge također samo do 20 mm promjera (vrijede ista ograničenja kao i za srasle krvge ove veličine). Materijal za čepove mora biti iste strukture i boje kao i krpani komad, a smjer žice drva mora biti istovjetan;
- dozvoljena su i ispravljena mala ležišta smole do 5 mm širine i 50 mm duljine;
- napukline ako nisu duže od 50 mm.

Od svih navedenih grešaka zajedno na jednom komadu smije biti na okvirima krila od jedne greške na početnom metru pojedinog dijela okvira, na okvirima doprozornika do 3 greške na svakom početnom metru okvira. Dozvoljava se spajanje po dužini sitno zupčastim spojem (mini cink) u granicama važećeg standarda.

U jediničnij cjeni trebaju biti sadržane sve dobave, i dostave potrebnog materijala, okova, brtvenog i pričvrsnog materijala, izrada stolarije u radionici, dostava gotovih elemenata na gradilište, istovar i uskladištenje, prijenos do mjesta ugradnje te ugradnja ukoliko nije drugačije traženo.

Sve potrebne skele za radove moraju biti uračunate u jediničnim cijenama pojedinih stavaka troškovnika te se ne smiju posebno obračunavati, ovo se ne odnosi i na fasadnu skelu. Potrebu upotrebe skele procjenjuje izvoditelj temeljem uvida u projekt i na postojećem objektu.

BRAVARSKI RADOVI

Gotovi ugrađeni bravarski elementi moraju odgovarati Pravilniku o tehničkim normativima za projektiranje izvođenje završnih radova u građevinarstvu (Sl.l. 21/90 veza na NN53/91)

Prije početka izrade bravarskih elemenata izvoditelj je dužan sve mjere kontrolirati u naravi i izraditi radioničke detalje koje mora predočiti nadzornom inženjeru ili projektantu.

Svi vijci i ostali spojni materijal po kvaliteti i površinskoj obradi trebaju biti prema važećim standardima u skladu s elementom na koji se ugrađuju. Vidljivi dijelovi spojenih elemenata ne smiju biti drugačije obrađeni od površine na kojoj se nalaze.

Okov koji se ugrađuje u bravarske stavke mora biti kvalitetan i odgovarati HRN-M.K3.032 i HRN-M.K3.031 a prema izboru nadzornog inženjera na osnovu prezentiranih uzoraka od strane izvoditelja.

Prije otpreme na gradilištu sve čelične dijelove treba očistiti od nečistoća, masnoća, valjaoničke zgure i sl. prema potrebi pjeskarenjem i premazati jednostrukim antikorozivnim temeljnim premazom (minij ili sl.). Elementi koji nisu dostupni nakon ugradbe moraju se premazati trajnim i kvalitetnim završnim premazom. Varene dijelove i druge spojeve treba prije premazivanja antikorozivnom bojom dobro očistiti.

Elementi izrađeni od aluminija moraju biti zaštićeni od oštećenja, i nakon ugradnje, koliko je to potrebno.

Jedinična cijena obuhvaća dobavu i dostavu potrebnog osnovnog i pomoćnog materijala, izradu elemenata, dopremu eventualno uskladištenje te montažu i ugradnju bravarskih elemenata, uključivo i sav potreban okov prema odabiru te osnovnu antikorozivnu zaštitu u radionici ukoliko nije drugačije opisano u stavci.

Izvoditelj je dužan izraditi radioničku dokumentaciju i dati ju projektantu na suglasnost i ovjeru.

Sve potrebne skele za radove moraju biti uračunate u jediničnim cijenama pojedinih stavaka troškovnika te se ne smiju posebno obračunavati, ovo se ne odnosi i na fasadnu skelu. Potrebu upotrebe skele procjenjuje izvoditelj temeljem uvida u projekt i na postojećem objektu.

Svi izrađeni elementi moraju u potpunosti odgovarati predviđenoj svrsi.

Kod spajanja različitih materijala (bakar-čelik i sl.), mora se izolirati spoj da ne bi došlo do galvanskih struja i razaranja matrijala.

Gotovi elementi moraju biti takvi da uslijed temperaturnih promjena ne dođe do teškoća u funkciji.

Brtvljenje mora biti nepropusno za vodu, a propuštanje zraka mora biti minimalno. Brtviljenje okvira vrata, prozora i stijena prema zidovima i stropovima, treba izvesti na način da se sprječi ulaz atmosferilija i prostrujavanje zraka. Brtviljenje izvesti prije postavljanja pokrovnih profila ili lima.

Za bravarske elemente gdje je tražena određena vatrootpornost (npr. F30, F60) izvođač mora dostaviti atest o postignutoj vatrootpornosti.

Sve brave su usadne cilindar s 3 ključa. Rukohvati za sva vrata izrađuju se prema uzorku kojeg je odobrio projektant.

Sve čelične dijelove raditi u varenoj izvedbi. Spojeve izvesti bez vidljivih vijaka.

RADOVI IZ ALUMINIJA

Posebni uvjeti

Ovi opći uvjeti odnose se na sve aluminijске rade na izradi, dostavi i montaži fasadnih, pregradnih i obložnih panela, nosivih okvira, okvira prozora i vratiju, spojnih elemenata, elemenata za ovješenje i učvršćenje, brtvila, spojnih elemenata i sl.

Elementi zidova-fasade moraju sigurno spriječiti prodiranje vlage, a toplinska izolacija mora po svojim građevinsko fizičkim svojstvima odgovarati traženim uvjetima.

Obloge i paneli moraju biti sastavljeni od negorivih elemenata, te zadovoljiti uvjete otpornosti na požar.

Svi aluminijski profili elemenata fasade predviđeni su iz slitine AlMgSi 05 stanja 45, a aluminijski limovi iz slitine AlMg 2.

Profili i limovi miraju biti usklađeni u statičkim zahtjevima po normama HRN C.C3.020 i C.C3.120, a po tehničkom sastavu sa HRN C.C2.100.

Ostakljenja prozora i vratiju navedeni su u stavci, a staklo i ostakljenje uključiti u cijenu aluminijskih radeva.

Okviri u koje se ugrađuje staklo moraju biti predviđeni za ostakljenje po normama DIN 18361 i DIN 18052.

Stakla se brtve neoprenskim brtvama, koje su na spojevima zavarene i silikonskim kitom. Staklo je pri ugradnji potrebno podložiti elastičnim podlošcima.

Dosjedi krila na doprozornik ili dovratnik trebaju biti brtljeni neoprenskim brtvama sa tri profilacije. Moraju biti otporne na starenje i temperaturni raspon od -40°C do 110°C.

Predviđena vrijednost koeficijenata prolaza topote u karakterističnom presjeku za izolacione fasadne elemente treba iznositi $k_{max}=0.35 \text{ W/m}^2\text{K}$. Progibi elemenata moraju biti u dopuštenim granicama i to manje od 1/300 dužine elemenata.

Vodonepropusnost slojeva aluminijске konstrukcije, prozorskih krila, vrata i staklenih površina mora biti usklađena sa tehničkim zahtjevima koji određuju vodonepropusnost kod pritiska od 5 mmVS 1.5 1/2h, te atest o zračnoj propustljivosti, toplinskoj i zvučnoj izolaciji.

Zračna tjesnost ne smije biti veća od 2,5 m³/h.

Čelični dijelovi fasadne konstrukcije predviđeni su od materijala kvalitete Č0345 i Č0360. Svi čelični profili i dijelovi moraju biti vruće pomicani sa minimalnim slojem cinka debljine 125 mikrona.

Nosivi aluminijski okviri panela i okvira prozora i vratiju moraju biti sa izoliranim hladnim mostom.

Svi matični i kniping vijci kojima su fasadni elementi ugrađeni ili sastavljeni moraju biti izrađeni iz nehrđajućeg čelika - prokrom.

Pri izboru profila i okova obavezna je suglasnost Projektanta.

Posebnu pažnju potrebno je obratiti na spriječavanje kontakta različitih materijala npr. aluminij-čelik, radi stvaranja galvanskih struja i ubrzane korozije. Takove vrste spojeva potrebno je spriječiti konstrukcijskim rješenjima.

Izvoditelj mora priložiti dokaze o pravilnom dimenzioniranju profila i okvira, te kompletnih stijena obzirom na moguća opterećenja.

Izvoditelj je prije izrade elemenata i ugradnje dužan uzeti mjere na mjestu ugradnje i prilagoditi elemente zadanoj situaciji na licu mesta. Izvoditelj izrađuje radioničku dokumentaciju koju je potrebno dati Projektantu na suglasnost i ovjeru.

Jediničnom cijenom treba obuhvatiti dobavu i dostavu svog potrebnog glavnog i pomoćnog materijala, izradu elemenata, ispitivanje, transport na mjesto ugradnje, montažu i ugradnju, uključivo sva potrebna spojna sredstva, brtveni materijal, pokrivne profile, potreban okov, staklo i ostakljenje, skelu, izradu radioničkih nacrta i detalja ovjerenu od Projektanta.

Specifični uvjeti

Svi profili i limovi moraju biti kromatirani i plastificirani postupkom elektrostatičkog nanosa praha i pečenja, u boji i tonu koju odabere i odobri Projektant.

Debljina sloja nanosa treba iznositi 70-80 mikrona. Ton bojenja mora biti jednoličan, bez pjega, mjehurića i drugih grešaka.

STAKLOREZAČKI RADOVI

Staklarske radove treba izvoditi u skladu s Tehničkim uvjetima za izvođenje staklorezačkih radova HRN-U.F2.025.

Staklo za ostakljivanje mora biti prvorazredne kvalitete bez grešaka te propisane debljine.

Kod ugradbe (montaže) između okvira termoizolirajućeg stakla i okvira doprozornika, odnosno dovratnika, sa svih strana mora biti 3 mm reška. Sva stakla obična i termoizolirajuća moraju se kod ugradbe (montaže) podložiti kitom ili plastičnim podlošcima, a tek onda uvrstiti letvicom ili zakitati.

Prije izrade elemenata za ustakljenje izvoditelj mora kontrolirati ugradbene mjere.

Ukoliko je projektom predviđena veličina stakla nesrazmerna debljini u smislu nosivosti, izvođač je dužan upozoriti nadzornog organa i predložiti odgovarajuću debljinu i kvalitetu stakla.

Kod izrade staklenih ploha treba paziti da cijelokupno pročelje, sve staklene plohe, imaju isti ton. Stoga izvoditelj treba izvršiti potrebne predradnje zbog izjednačenja tona.

Prilikom ostakljenja fasada potrebno je ostakljenje izvoditi na način da staklo ne deformira reflektiranu sliku tj. da se staklo ugradi na način da ne dođa do naknadnih deformacija u vertikalitetu i otklona uglova u odnosu na sredinu stakla.

Kod izrade i montaže elemenata od kaljenog ili sigurnosnog stakla, na koje se ugrađuje odgovarajući okov, koji je u obavezi izvođača staklarskih radova, potrebno je osigurati dovoljno dimenzije za ugradnju, kako ne bi došlo do pucanja stakla u zoni okova.

Jedinična cijena mora sadržavati dobavu i dostavu potrebnog materijala, glavnog i pomoćnog, rezanje, radioničku izradu, transport do mesta ugradnje, ostakljenje sa svim potrebnim materijalom za ustakljenje te skelu.

Sve potrebne skele za radove moraju biti uračunate u jediničnim cijenama pojedinih stavaka troškovnika te se ne smiju posebno obračunavati, ovo se ne odnosi i na fasadnu skelu. Potrebu upotrebe skele procjenjuje izvoditelj temeljem uvida u projekt i na postojećem objektu.

MONTAŽNI ZIDOVNI, STROPOVI I PODOVI

Radovi montažnih zidova i stropova su suha oblaganja različitim vrstama gotovih tipskih ploča od metala ili drugih umjetnih materijala (gips, plastika i sl). Sva upotreba ovih obloga mora biti u skladu s uputstvima proizvođača i zahtjevima iz projekta te statickim potrebama za pojedina mesta ugradnje. Za tražene karakteristike materijala ili konstrukcije izvoditelj je dužan predočiti važeću atestnu dokumentaciju.

Protupožarna oblaganja gips-kartonskim-vatrootpornim pločama smiju se izvoditi materijalima koji su atestirani za traženu upotrebu i mjesto ugradnje i to atestirani na negorivost i vatrootpornost kao kompozitna konstrukcija. Izvođenje treba biti u svemu prema uputstvu proizvođača i odgovarajućoj normi (HRN, DIN ili druge dozvoljene norme) za traženu karakteristiku vatrootpornosti iz projekta. Za svako odstupanje od projekta treba zatražiti suglasnost nadzornog inženjera i projektanta.

Kutni i uglovni spojevi i sudari trebaju biti bandažirani staklenom mrežicom i zapunjeni masom za reške ili kitani silikonakrilnim kitom ovisno o preporuci proizvođača i projektanta, rubovi stupova i zidova koji su istaknuti treba završiti tipskim metalnim pocinčanim kutnicima a ostali PVC kutnicima.

Jedinična cijena sadrži dobavu i dostavu potrebnog osnovnog i pomočnog materijala te izradu i montažu elemenata sa podkonstrukcijom. Podkonstrukcija je uključena u stavku ukoliko nije drugačije navedeno. Izrada potrebnih prodora za kable i kanale te rasvjetna tijela treba biti sadržana u cijeni izrade. Uključivo i sav potreban spojni i pričvrsni materijal te brtvene trake, zaključne profile, zapunjavanje i bandažiranje spojeva i sl. Skela treba biti uključena u cijenu stavke.

Sve potrebne skele za radove moraju biti uračunate u jediničnim cijenama pojedinih stavaka troškovnika te se ne smiju posebno obračunavati, ovo se ne odnosi i na fasadnu skelu. Potrebu upotrebe skele procjenjuje izvoditelj temeljem uvida u projekt i na postojećem objektu.

KERAMIČARSKI RADOVI

Keramičarski radovi moraju se izvesti u skladu s projektom, Pravilnika o tehničkim normativima za projektiranje i izvođanje završnih radova u građevinarstvu (Sl.I. 21/90 veza na NN53/91), ostalim važećim normativima i standardima koji se odnose na upotrebu pojedinih materijala na fasadi uz poštivanje uputa nadzornog inženjera.

Upotrijebljeni glavni i pomoći materijal mora u svemu zadovoljiti postojeće propise i standarde.

Za sav materijal (pločice) izvoditelj je dužan podnijeti uzorke koje namjerava ugraditi, u dovoljnom broju (najmanje 3) kako bi projektantu omogućio izbor, ukoliko nije drugačije traženo. Ugrađeni materijal mora u svemu odgovarati odobrenom uzorku. Sve pločice moraju biti prvorazredne kvalitete, dobro pečene, postojanog oblika, volumena i boje.

Podloga za postavu keramike mora biti pripremljena, ravna i bez izbočina i udubljenja.

Prije početka radova izvoditelj je dužan ispitati podlogu te eventualne neispravnosti javiti nadzornom inženjeru. Površine koje se oblažu moraju biti čiste, bez prašine i drugih prljavština, ravne i suhe.

Ljepljenje (postava) keramike izvodi se cementnim mortom ili ljeplilom prema opisu u projektu. Za ljepljenje keramičkih pločica mogu se upotrebljavati samo ona ljepla koja su od proizvođača deklarirana za određenu vrstu radova i atestirana u ovlaštenoj instituciji. Kod svih predradnji i ljepljenja pločica izvoditelj se mora strogo pridržavati receptura i uputa proizvođača. Ljeplilo ne smije izazvati štetne posljedice uslijed kemijskih utjecaja.

Pločice se postavljaju reška na rešku ukoliko projektom nije drugačije traženo. Reške između pločica moraju se organizirati sa plastičnim križićima koji ostaju u reški a širine min 2 mm ili prema opisu u projektu.

Ljepljenje pločica izvodi se na prethodno ožbukane zidove a postava u cementni mort na neožbukane zidove ukoliko opisom u projektu nije drugačije traženo.

Izvoditelj je dužan za ugrađene materijale osigurati ateste.

U cijenu pojedine stavke uključen je sav osnovni i pomoći materijal, rasap materijala, transport do gradilišta i na gradilištu, svi troškovi izrade, rezanja, pripasivanja pločica i zapunjavanja reški odgovarajućom masom, eventualno potrebne skele te uklanjanja nečistoća nastalih tijekom rada, čišćenje izvedenih površina, uklanjanje ambalaže, viška materijala itd. Uključivo i ispitivanje i čišćenje podloge te izravnanje manjih neravnina, precizno izvođenje priključaka opločenja na ostale građevne dijelove, zaštita izrađenih površina.

Sve potrebne skele za radove moraju biti uračunate u jediničnim cijenama pojedinih stavaka troškovnika te se ne smiju posebno obračunavati, ovo se ne odnosi i na fasadnu skelu. Potrebu upotrebe skele procjenjuje izvoditelj temeljem uvida u projekt i na postojećem objektu.

Čvrstoća na posmik na zidove mora biti min. 30 N/cm^2 . Čvrstoća na pritisak za podove ne smije biti manja od čvrstoće podlove. Zapunjavanje reški treba izvoditi materijalom prema opisu ili ako nije posebno navedeno bijelim cementom ili keramičarskim kitom.

KAMENOREZAČKI I RADOVI OD UMJETNOG KAMENA

Ovim radovima obuhvaćene su obloge i elementi od prirodnog i umjetnog kamena te teraco ploča.

Sva oblaganja kamenim pločama moraju se izvesti prema projektu, važećim standardima i normativima; Tehničkim uvjetima za oblaganje kamenim pločama. Izvođenje i izbor materijala mora odgovarati Pravilniku o tehničkim normativima za projektiranje i izvođenje završnih radova u građevinarstvu (SL.I. 21/90 veza na NN 53/91).

Kod oblaganja teraco pločama treba se pridržavati Tehničkih uvjeta za izradu i polaganje teraco ploča i Tehničkih uvjeta za izvođenje taracerskih radova.

Prije polaganja opločenja zidova i podova kamenim ili umjetnim pločama, treba provjeriti izvedene podloge i temeljito ih očistiti prije nanošenja veznog materijala.

Izvoditelj je dužan osigurati kamen prvorazredne kvalitete, propisanih mehaničkih i kemijskih svojstava, boje, tona vrste i završne obrade po izboru projektanta, a veličine i deblijine, propisane projektom.

Podne obloge izvode se u sloju ljepila ili morta projektom propisane kvalitete, potpuno ravno ili u padovima sa propisanom širinom reški ili na sudar, a zidne obloge mogu se izvoditi ovještene na nerđajućim čeličnim sidrima ili u sloju ljepila ili morta propisane kvalitete a ovisno o mjestu ugradnje.

Nakon polaganja podova izvoditelj je dužan izvesti zaštitu poda na adekvatan način kojom će sprječiti oštećenja. Zaštitu treba ukloniti neposredno prije otvaranja objekta.

U cjeni kamenarskih radova obuhvaćen je sav potreban rad na postavi opločenja ili obloge kao i uzimanje mjera na mjestu postave opločenja, dobava i dostava svog potrebnog osnovnog i pomoćnog materijala, čišćenje i priprema podloge sa popravkom manjih oštećenja i neravnina, zaštita radova do primopredaje, čišćenje gotovog opločenja sa uklanjanjem viška materijala i ambalaže, poduzimanje HTZ mjera kao i potrebna skela. Izvoditelj je dužan izvršiti probno polaganje odnosno oblaganje (min. 2-3 m²), te nastaviti rad tek po pregledu nadzornog inženjera.

Sve potrebne skele za radove moraju biti uračunate u jediničnim cijenama pojedinih stavaka troškovnika te se ne smiju posebno obračunavati, ovo se ne odnosi i na fasadnu skelu. Potrebu upotrebe skele procjenjuje izvoditelj temeljem uvida u projekt i na postojećem objektu.

Obračun polaganja opločenja ili zidne obloge prema m² okomite projekcije obložene površine a oblaganje sokla, po m¹ za ugovor prema stvarno izvedenim količinama i jediničnim cijenama.

SOBOSLIKARSKO-LIČILAČKI RADOVI

Soboslikarski radovi moraju se izvoditi u skladu s projektom, Pravilnika o tehničkim normativima za projektiranje i izvođanje završnih radova u građevinarstvu, Tehničkim uvjetima za soboslikarske radove HRN-U.F2.013, a ličilačke radove prema Tehničkim uvjetima za izvođenje ličilačkih radova HRN-U.F2.01.

Materijali (boje i premazi) soboslikarsko-ličilačkih radova mogu se primjenjivati samo na onim površinama za koje su namijenjeni prema svojim kemijsko-fizičkim osobinama.

Gotovi, tvornički proizvedeni materijali moraju se upotrebljavati strogo prema uputstvima proizvođača.

Svi premazi izvode se najmanje s tri sloja i to osnovnim ili podložnim slojem, zaštitnim premazom i završnim premazom.

Premazi moraju čvrsto prianjati na podlogu kako nebi došlo do ljuštenja, moraju imati jednoličnu površinu bez tragova četke ili valjka, a boja mora biti jednolična i bez mrlja.

U jediničnu cijenu ličenja novih površina treba biti uključena dobava i doprema potrebnog materijala, ispitivanje i čišćenje podlage, izravnjanje manjih neravnina, izravnjanje (gletanje) kompletne ožbukane površine masom za izravnjanje podlage sa potrebnim brušenjem takve podlage, impregniranje mrlja od vode i rđe od armature, izrada naliča ili premaza na propisani način, precizno izvođenje priključaka na druge površine i materijale, zaštita obrađenih površina, odvoz svih otpadaka nakon dovršenja radova te izrada uzorka u svrhu odobrenja. Također u cijenu treba biti uključena i pomočna skela.

Sve potrebne skele za radove moraju biti uračunate u jediničnim cijenama pojedinih stavaka troškovnika te se ne smiju posebno obračunavati, ovo se ne odnosi i na fasadnu skelu. Potrebu upotrebe skele procjenjuje izvoditelj temeljem uvida u projekt i na postojećem objektu.

Kod radova adaptacija na zidovima i stropovima u jediničnu cijenu obvezno ukalkulirati sve prethodne radove kao što su: pranje zidova i stropova, struganje i skidanje starih boja i popravak neravnina - za sve površine gdje je predviđeno bojanje tih površina.

Kod starih postojećih dijelova stolarije također predvidjeti i ukalkulirati u jediničnu cijenu za svaki rad sve potrebne predradnje kao što su: uklanjanje starih naliča boje paljenje, struganjem ili otapanjem te popravak i miniziranje kod bravarije. Ukoliko u stavci nije naznačen ton i boja ona će se odrediti po izboru projektanta a izvoditelj je dužan načiniti min. 3 uzorka prema kojim će se izvršiti izbor.

Vanjski nalič uz otpornosti kao i unutarnji nalič mora biti otporan na atmosferske utjecaje i UV zračenje, a unutarnji mora biti postojane boje i otporan na pranje.

Za bojenje gips-kartonskih ploča ne smiju se upotrijebiti boje na bazi vapna.

OPREMA I UREĐAJI (INTERIEURSKI RADOVI)

Interieurski radovi sastoje se od niza specifičnih radova koji su opisani u ranijim poglavljima te smjernice općih i specifičnih uvjeta iz drugih poglavlja važe za ovu vrstu radova.

Sva oprema treba biti naručena prema specifikaciji a ukoliko troškovnikom i projektom nisu opisane sve potrebne karakteristike Izvoditelj je dužan konzultirati projektanta ili nadzornog inženjera. Kada nije specificirana završna obrada pojedinih elemenata opreme, Izvoditelj je dužan dostaviti projektantu uzorke mogućih obrada ili na drugi način osigurati uvid i izbor.

Dopremljenu opremu Izvoditelj je dužan montirati i postaviti na za to projektom predviđeno mjesto. Prije montaže dužan je pregledati dostavljene dijelove i prekontrolirati da nemaju oštećenja. Oštećeni dijelovi i elementi ne smiju se ugraditi već ih je Izvoditelj dužan zamijeniti o svom trošku ili trošku isporučiocu opreme. Ambalažu od opreme Izvoditelj je dužan otpremiti o svom trošku na gradsku planirku.

Jediničnom cijenom treba obuhvatiti izradu radioničkih nacrta koje treba dostaviti projektantu na suglasnost i ovjeru, dobavu i dostavu potrebnog materijala, izradu opreme i dijelova interijera, montažu opreme na mjesto ugradnje sa svim potrebnim spojnim i ovjesnim materijalom, montažu i priključenje opreme na za to predviđeno mjesto, te ispitivanje funkcionalnosti ukoliko se radi o uređaju. Ukoliko je prilikom građevinskih radova potrebno ugraditi dijelove za kasniju montažu to je dužan učiniti izvoditelj interijerskih radova u dogovoru sa izvoditeljem građevinskih radova.